

Mogelijkheden voor verzekeren van schade door wateroverlast

17 september 2018

VERBOND VAN VERZEKERAARS

Reinder Kruyt & Timo Brinkman

Agenda

- Even voorstellen
- Toezicht
- Urgentie
- Theoretisch kader verzekeren
- Schadecijfers en agenda Verbond
- Issuecommissie Klimaat: “Hoofd boven water”
- Adviesrapport lokale overstromingen
- Lopende discussies

Het Verbond van Verzekeraars

- belangenvereniging van verzekeraars in Nederland.
- leden vertegenwoordigen samen meer dan 95 procent van de verzekeringsmarkt.
- gesprekspartner voor de politiek, media en andere relevante partijen over onderwerpen die verzekeraars raken.

Begrenzing mogelijkheden verzekeraars

ACM / mededingingswetgeving

- geen gezamenlijke afspraken over premies / acceptatievoorwaarden.

Toezicht

- DNB
- AFM

Publicatie DNB

DNBulletin: Toenemende klimaatrisico's vragen om meer aandacht van de financiële sector

Datum 5 oktober 2017
Thema Financiële sector

Financiële instellingen moeten in toenemende mate rekening houden met de risico's die gepaard gaan met klimaatverandering en de overgang naar een klimaatneutrale economie. In een nieuw rapport focust DNB op de impact van klimaatrisico's op de Nederlandse financiële sector. Deze impact is veelzijdig, zo blijkt uit een viertal deelonderzoeken, en dient

'Klimaatrisico niet zien is onacceptabel'

(Bron: NRC Next, Datum: 2017-10-05, Auteur: Door onze redacteur Mark Beunderman) Wees bedacht op klimaatrisico

Amsterdam. Interview Frank Elderson Directielid DNB

De financiële sector zal werk moeten maken van klimaatverandering, stelt De Nederlandsche Bank. Nu al is de schade voelbaar. Amsterdam. Financiële toezichthouders die zich met het klimaat bezighouden - het is nog wennen. Toch is het nu de praktijk. Deze donderdag waarschuwt De Nederlandsche Bank (DNB) de financiële sector: breng het risico dat je loopt door klimaatverandering goed in kaart. Anders kunnen er ongelukken gebeuren.

In het rapport De Nederlandse sector veilig achter de dijken? beschrijft DNB een waaier aan risico's. Extreem weer dat verzekeraars in de problemen kan brengen. Pensioenbeleggingen in fossiele energie die snel minder waard kunnen worden. En banken die verliezen kunnen lijden op energievretend vastgoed.

Dat DNB het heeft over het klimaat, komt niet voort uit 'een groen hart', zegt DNB-directielid Frank Elderson in zijn werkkamer aan het Amsterdamse Frederiksplein. 'Onze overtuigingen zijn niet belangrijk. Wij stellen feitelijk vast dat de financiële sector aan risico door klimaatverandering is blootgesteld'. Dat

Zomaar wat voorbeelden

Verzekeren

→ Verzekeren = herverdelen van middelen

→ Middelen = verzekeringspremie

Ingrediënten voor een goede verzekeringsoplossing:

- Data, data & data
- Voldoende deelname (solidariteit)
- Voldoende (geografische) spreiding

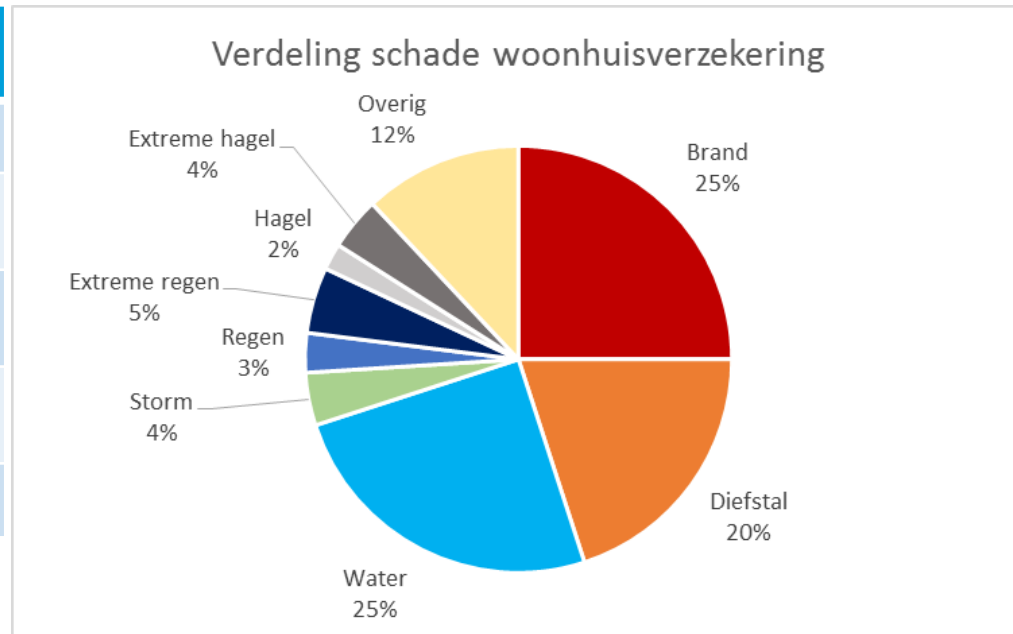

De schadecijfers: wat zien we?

#	Datum	Gebeurtenis	Schade woonhuizen (miljoen euro)
1	23 juni 2016	Hagel	200
2	18 januari 2007	Storm	175
3	28 oktober 2013	Storm	115
4	27 oktober 2002	Storm	75
5	28 juli 2014	Regen	75

Gemiddeld per jaar (miljoen euro)

Brand	310
Motor-casco	54

Storm Friederike jan 2018 komt in top 3

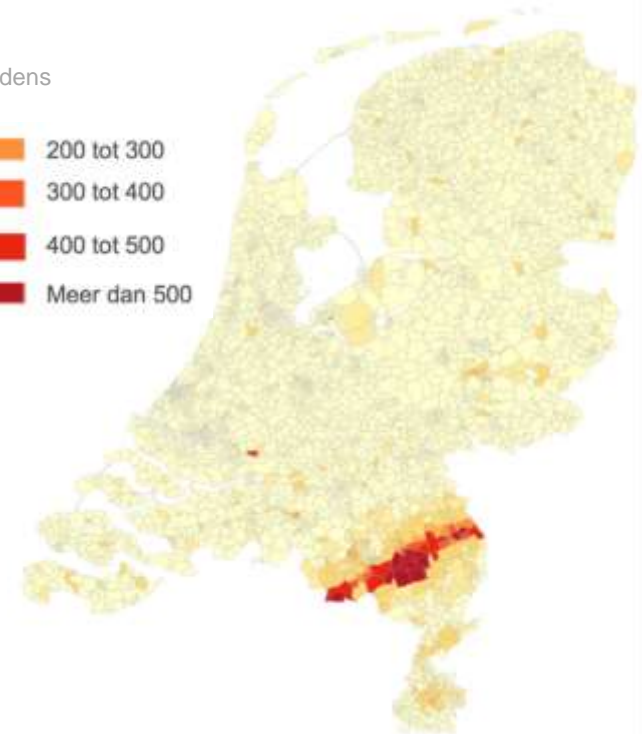

23 juni 2016

- 100.000 claims op één dag
- Minstens 600 miljoen verzekerde schade
- Particulier motor: 100 miljoen
- Particulier woonhuis: 200 miljoen
- Zakelijk: 300 miljoen, vooral agrariërs
- Ook veel niet-verzekerde schade, vooral agrariërs

Aantal claims per 1.000 huishoudens

Wat kunnen we verwachten?

Tabel 3: Gemiddelde schade per jaar bij het minimale GL-scenario, mln euro

▼ Schadesoort	▼ Brand particulier	▼ Brand zakelijk	▼ Motor-casco particulier	▼ Motor-casco zakelijk
Regen	39	35	0	0
Extreme regen	63	56	0	0
Hagel	25	22	17	3
Extreme hagel	40	35	28	6

Tabel 4: Gemiddelde schade per jaar bij het maximale WH-scenario, mln euro

▼ Schadesoort	▼ Brand particulier	▼ Brand zakelijk	▼ Motor-casco particulier	▼ Motor-casco zakelijk
Regen	48	44	0	0
Extreme regen	89	94	0	0
Hagel	50	44	35	7
Extreme hagel	80	71	56	11

Tabel 5: Toename van de schade per jaar bij het minimale GL-scenario, mln euro

▼ Schadesoort	▼ Brand particulier	▼ Brand zakelijk	▼ Motor-casco particulier	▼ Motor-casco zakelijk
Regen	1	1	0	0
Extreme regen	2	2	0	0
Hagel	0	0	0	0
Extreme hagel	0	0	0	0

Tabel 6: Toename van de schade per jaar bij het maximale WH-scenario

▼ Schadesoort	▼ Brand particulier	▼ Brand zakelijk	▼ Motor-casco particulier	▼ Motor-casco zakelijk
Regen	10	10	0	0
Extreme regen	28	40	0	0
Hagel	25	22	17	3
Extreme hagel	40	35	28	6

Klimaatrapport: schade per KNMI scenario doorgerekend
 Meest extreme scenario: Brand- en Motor kwart miljard euro per jaar extra

Aanbevelingen Issuecommissie Klimaat

Klimaatrapport: 12 aanbevelingen voor

- Verbond van Verzekeraars
  - Individuele verzekeraars
  - Intermediair
  - Overheid
  - Maatschappelijke organisaties
-
- Onderzoek en data
  - Bewustzijn en risicomanagement
  - Verzekeringsopties per doelgroep
  - Snelle duidelijkheid bij calamiteit
  - Preventie en handelingsperspectief

Wat pakt het Verbond dit jaar op

- Verzekeraars.nl/klimaat
- Adviesrapport lokale overstromingen (Neerslagclausule)
- Klimaatadaptatiedialoog Landbouw (met NAS, I&M, LNV, Waterschappen en LTO)
- Werkgroep brede weersverzekering agrariërs (met LNV en LTO)
- Delen hageldata met KNMI
- Infographics, samen met NAS (Q4)
- Toolkit risicomanagement (Q4)
- Ook individuele verzekeraars en andere partijen hebben aanbevelingen opgepakt
  - (duidelijkheid Wts, uitbreiding mandaat Salvage, hagelherstelnetwerken etc.)

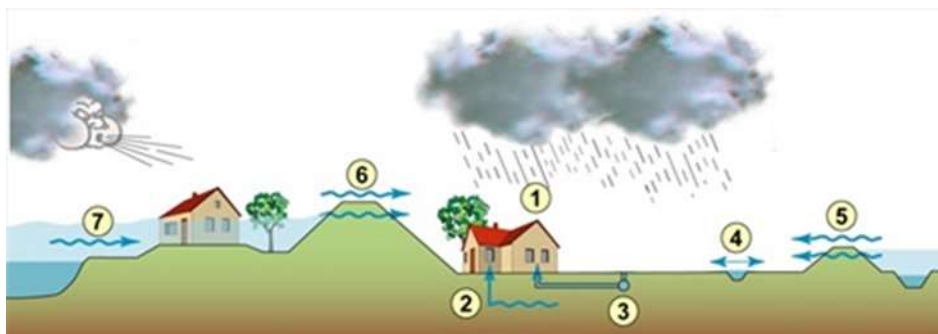
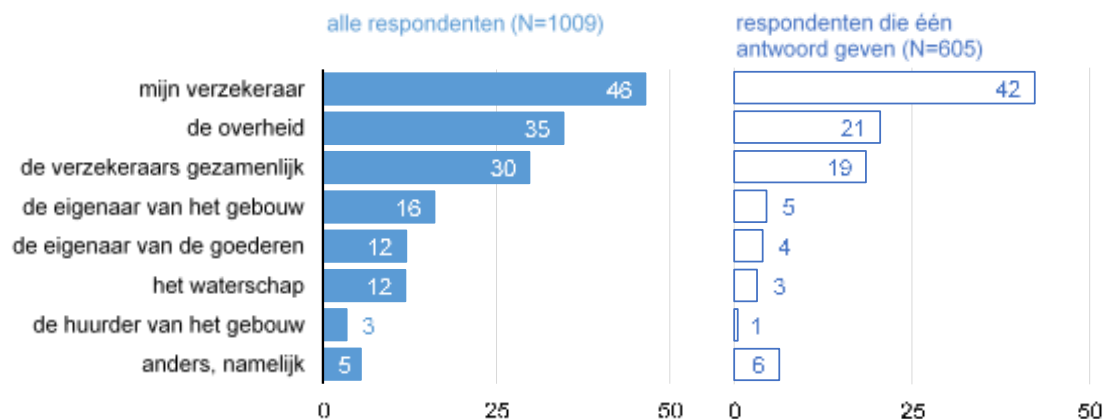

Adviesrapport lokale overstromingen

Onbewust compensatiegat bij overstromingen

Wie betaalt overstromingsschade? Meerdere antwoorden mogelijk.
%

Overheidscompensatie via
Wet tegemoetkoming Schade (Wts)
(1998):

- Vangnetregeling
- Politieke besluitvorming
- Alleen voor rampen
- Geen volledige vergoeding

Huidige branddekkingen via
Neerslagclausule (2003)

1. Gedekt
2. Niet gedekt
3. Gedekt
4. Gedekt, mits lokaal
5. Niet gedekt
6. Niet gedekt (Wts)
7. Niet gedekt (Wts)

Primaire dijkringen: overheidssteun noodzakelijk

Kaart met primaire waterkeringen en de wettelijke norm voor falen.

Bron: <https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/waterveiligheid/primaire/>

- Primaire dijkringen beschermen tegen:
  - Zee
  - Grote rivieren
  - IJsselmeer
  - Zeeuwse wateren
  - Enkele andere waterlopen
- Kleine kans, maar cumulatierisico
- Geen overheidssteun voor collectieve verzekeringsoplossing

Maximale schadelast secundaire keringen: Lokaal en controleerbaar

Maximale schade bij falen van alle waterkeringen in een waterloop		
Locatiebeschrijving	Waterloop	Max. schade in mln Eur
Utrecht (Haarlemmermeerpolder)	Amsterdam-Rijnkanaal (totale maximale faling)	2.435 EUR a)
Flevoland	Lemstervaart	749 EUR
Groningen	Eemskanaal	480 EUR
Breukelen-Broeckland-Zuilen	Stichtsche Vecht-Amsterdam-Rijnkanaal	465 EUR
Hollandsche IJssel	Hollandsche IJssel	339 EUR
Delft (Vliet)	Delftse Schie	334 EUR
Watergraafsmeer (Amsterdam)	Amsterdam-Rijnkanaal	201 EUR
Stichtsche Vecht (Noorden)	Stichtsche Vecht (Noorden)	121 EUR

a) Bij een maximaal falen van alle keringen van het Amsterdam-Rijnkanaal zou de schade uitkomen op 2,4 miljard euro. Dit scenario – dat alle keringen van dat kanaal tegelijk falen open blijven staan – wordt als niet realistisch gezien. De toevoersluizen vanuit de Lek kunnen worden afgesloten.

Uitbreiding leidt tot een door verzekeraars te dragen schadelast

Aanbeveling: alles behalve primaire kering

- 1) De huidige brandverzekeringen kunnen worden **uitgebreid met alle schade door neerslag en water** dat **van buiten** het gebouw binnenstroomt, **behalve** water dat helemaal of gedeeltelijk afkomstig is van de zee, een rivier of een binnenwater, doordat een **primaire waterkering** is overgelopen of heeft gefaald. Deze zogenoemde primaire waterkeringen zijn vastgelegd in de Waterwet en het Nationaal Basisbestand Primaire Waterkeringen.
- 2) Het stimuleren van preventie is een wezenlijk onderdeel van de dekking van lokale overstromingen en andere vormen van wateroverlast. Er zijn steeds meer technische mogelijkheden beschikbaar en met simpele oplossingen kunnen gebouweigenaren en gebruikers veel schade voorkomen. Ook deuren en ramen kunnen waterdicht worden afgesloten. Verzekeraars kunnen zich onderscheiden door hier inventief op in te spelen met hun producten en voorwaarden. Ten slotte is het raadzaam te kijken naar dekking van schade door grond- en rioolwater met een andere oorzaak dan neerslag.

Deze twee aanbevelingen zijn **expliciet niet-bindend**. Dat betekent dat iedere verzekeraar vrij is om te bepalen of en hoe hij de aanbeveling opvolgt. Bovendien is het aan verzekeraars om de aanbevelingen te vertalen naar de eigen producten, premies en voorwaarden, voor **zowel de particuliere als de zakelijke markt**.

Lopende discussies

- Neerslagclausule is goede stap maar niet zaligmakend.
- Ideale oplossing: landelijk systeem zoals Engeland, Frankrijk of Spanje.
- Hiaten: buitengebied (agrarisches opstal en gewassen in het open veld).
  - Brede weersverzekering;
  - Recapitulieren: essentieel is voldoende spreiding en deelname.

Inzet van het Verbond

- Blijven inventariseren klantbehoefte: nieuwe of aangepaste producten
- Bijdragen aan risicobewustzijn en goed risicomanagement
- Bieden handelingsperspectief
- Inzet op solidariteit en grondbeginselen van verzekeren t.a.v. wateroverlast (zie voorbeelden Spanje, Engeland, Frankrijk)
- Bespreken wateroverlast agrarisch gebied en zoeken naar oplossingen

